

POVIJESNI UPIT

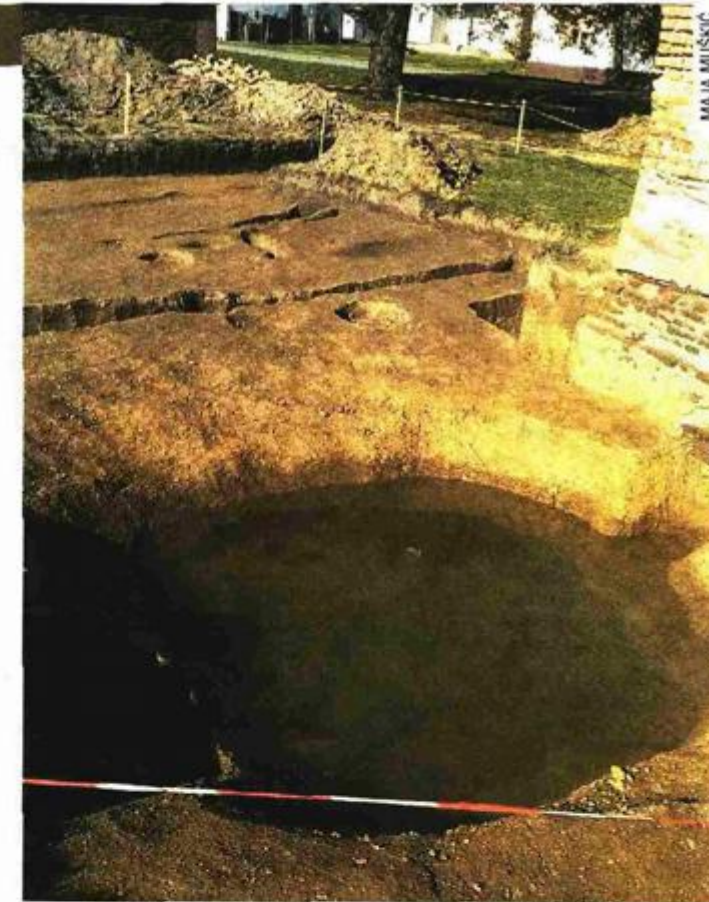

Keramička lula

Arheolozi u povijesno bogatim Gorjanima kod Đakova naišli na zanimljivo nalazište

Je li poznata osmanska kula građena prije Turaka?

Mnoštvo artefakata bilo je u velikoj jami

Ljelje ispred bivše osmanske kule

Ljelje ispred bivše osmanske kule

PRAPOVIJESNI NALAZI NA KREMENJAČI

Načelnik Općine Gorjani Ivan Lović kaže kako je Filozofski fakultet iz Zagreba u suradnji s Muzejom Slavonije iz Osijeka također obavljao istraživanja na području Gorjana. "Istraživali su lokalitet Kremenjaču koji se nalazi istočno od Gorjana i ondje su pronašli prapovijesne nalaze iz doba neolitika", kaže Lović.

Maja MUŠKIĆ

Desetak kilometara udaljeno od Đakova smjestilo se selo Gorjani, čiji prvi pismeni spomen potječe iz darovnice hrvatsko-ugarskog kralja Bele IV. iz 1244. godine.

Mjesto je to bogate povijesti, a posebnu važnost imali su u srednjem vijeku, kada su bili zna-

čajno gradsko naselje. U Gorjanima postoji i kapela Sveta tri kralja, nekadašnja turska kula, koju je 1837. godine župnik Adam Filipović, zajedno s mještanima, preoblikovao u kapelu. Upravo ondje od početka ružna obavljaju se arheološka istraživanja. Ivana Hirschler Marić, konzervator arheolog Hrvatskog restauratorskog zavoda, kaže kako je prije njih istraživanja započeo Hrvatski

restauratorski zavod Osijek koji je obavljao konzervatorska istraživanja na samoj kapeli, a htjeli su utvrditi faze gradnje. - U izvorima se kapela najprije spominje kao osmanska kula, nema pouzdanih podataka koji bi govorili o nekakvoj sakralnoj fazi prije toga. Zanimljivo je da kada istražujemo sakralne prostore, obično su uz njih vezani kosturni ukopi. No, unutar i izvan ka-

pele nismo našli ni jedan ulomak ljudskih kostiju. Samo po sebi to je zanimljivo. Podsjetimo, 1536. godine pada Gora, osvojena je od Osmanlija, koji ondje ostaju do 1687. nakon čega su protjerani. U tim borbama Gora je spaljena i mi smo doista našli taj nekakav paljevinski sloj koji bi se možda mogao povezati s tim. Godine 1773. dakovački biskup Čolnić dodaje jedan kat u kapeli, ona

poslije ima između ostaloga ambara za žito, kat je poslije porušen, a 1837. pretvoren je u kapelu. Tu polovicu 19. stoljeća možda bismo mogli povezati s debelim slojem šute koji smo pronašli - kaže Hirschler Marić. Kaže i kako povezuju povijesne podatke i je li kapela postojala i prije osmanske faze, no više će znati nakon analize i usporedbe podataka koje su prikupili. - Od zanimljivih nalaza u unu-

trašnjosti imali smo nešto keramičkih lula. S vanjske strane, uz južni zid kapele, otvorena je veća sonda i pronašli smo ostatke zidanog kanala koji vodi u veliku jamu. U njoj smo pronašli željezne noževe, srp, ostatke potkova, pojačanja za pete, ulomak brončanog vrča, poklopce i dosta kostiju. Sada predstoji analiza svih podataka koje smo skupili - pojašnjava Hirschler Marić. ■